

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 15/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Γ')

Συνεδρίαση της 18^{ης} Ιανουαρίου 2021

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Μπερνικόλα Ευφροσύνη, Καπετανάκη Αδαμαντία, Παρασκευοπούλου Κυριακή, Μηκίδης Χρήστος, Παπαθεοδώρου Βασιλική, Μαρίνης Ευάγγελος, Τζουβάρας Μιχαήλ και Μουκαζής Νικόλαος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σωτηρία Κοσμά, Πάρεδρος ΝΣΚ

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/5792/353/ 22.12.2020 έγγραφο του Τμήματος Επιθεώρησης Ενέργειας του Σώματος Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδας της Γενικής Δ/σης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με το οποίο επικαιροποιήθηκε το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΓΡΕΓΣΕΕ/ 19869/497/4.3.2019 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ερώτημα: Ερωτάται: α) ένα οι διπλωματούχοι μηχανικοί της αλλοδαπής που κατέχουν πτυχίο αναγνωρισμένο ως ισότιμο και όχι αντίστοιχο των ειδικοτήτων Διπλωματούχων Μηχανικών, όπως αυτές καθορίζονται στο π.δ. 99/2018 (Α' 187) «Ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού με καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων για κάθε ειδικότητα», έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και αντίστοιχης εξέλιξης στις τάξεις Α', Β' και Γ και β) εάν οι διπλωματούχοι μηχανικοί που είναι ήδη

εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και κατέχουν πτυχίο αναγνωρισμένο ως ισότιμο και όχι αντίστοιχο των ειδικοτήτων Διπλωματούχων Μηχανικών, όπως αυτές καθορίζονται στο ανωτέρω προεδρικό διάταγμα, έχουν δικαίωμα εξέλιξης στις τάξεις Α', Β, και Γ'.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το οποίο υπογράφεται από το Γενικό Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με το υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΣΕΕ/19869/497/4.3.2019 έγγραφο – ερώτημα της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ζητήθηκε από το Γραφείο μας να απαντήσουμε στα ανωτέρω ερωτήματα. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 231 – 2012/106251/6.5.2019 έγγραφό μας ζητήσαμε από την ανωτέρω υπηρεσία διευκρινήσεις επί των ανωτέρω ερωτημάτων και ειδικότερα ζητήσαμε να μας γνωστοποιηθεί αφ' ενός εάν υπάρχουν συγκεκριμένοι ουσιαστικοί και πραγματικοί λόγοι, οι οποίοι αποκλείουν την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας από άλλες ειδικότητες μηχανικών πέραν αυτών που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 15 του π.δ. 99/2018 και αφ' ετέρου εάν η σχετική δραστηριότητα μπορεί να υπαχθεί ως κοινή δραστηριότητα της μηχανικής στο εδάφιο δ' του άρθρου 2 του π.δ. 99/2018, ήτοι στον «έλεγχο, επιθεώρηση, λειτουργία και συντήρηση τεχνικών έργων/εγκαταστάσεων». Με το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΣΕΕ/42393/1088/4.7.2019 έγγραφό της η Ειδική Γραμματεία Ελεγκτών και Επιθεωρητών μας διευκρίνισε ότι η έννοια επιθεώρηση στη διάταξη του εδαφίου δ' του άρθρου 2 του π.δ. 99/2018 είναι γενική και δεν σχετίζεται με την ενεργειακή επιθεώρηση, όπως αυτή αποτυπώνεται στα άρθρα 3 έως 15 του άνω π.δ., στα οποία η αναφορά στις ενεργειακές επιθεωρήσεις των νόμων 4122/2013 και 4409/2016 γίνεται συγκεκριμένα με τον όρο ενεργειακοί έλεγχοι/επιθεωρήσεις. Ωστόσο, με το

ανωτέρω έγγραφο δεν μας γνωστοποιήθηκαν ουσιαστικοί και πραγματικοί λόγοι οι οποίοι επιβάλλουν τον περιορισμό της άσκησης της εν λόγω δραστηριότητας από συγκεκριμένες ειδικότητες μηχανικών. Εν συνεχεία, και δεδομένου ότι με την παράγραφο 3 του άρθρου 9 του π.δ. 84/2019 η Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και η θέση του Ειδικού Τομεακού Γραμματέα, που συστήθηκαν με το π.δ. 132/2017, καταργήθηκαν και οι οικείες υπηρεσίες μεταφέρθηκαν απευθείας στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με το υπ' αριθ. πρωτ. 231 – 3011/106251/26.7.2019 έγγραφο ζητήσαμε την επικαιροποίηση των ανωτέρω ερωτημάτων. Επειδή, ωστόσο, το έγγραφό μας δεν απαντήθηκε, αποστείλαμε εκ νέου το υπ' αριθ. 231 – 191/106251/15.1.2020 έγγραφό μας προς την συσταθείσα Γενική Διεύθυνση Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, με το οποίο ζητήσαμε να μας γίνει γνωστό εάν η ανωτέρω υπηρεσία εμμένει στην απάντηση των ανωτέρω ερωτημάτων και ενημερώσαμε ότι σε αποθετική περίπτωση θα θέσουμε το ερώτημα στο αρχείο του Γραφείου μας. Επειδή και πάλι δεν λάβαμε καμία απάντηση με το υπ' αριθ. πρωτ. 231 -1211/106251/11.3.2020 έγγραφό μας ενημερώσαμε την Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ότι θέτουμε τα εν λόγω ερωτήματα στο αρχείο του Γραφείου μας. Ωστόσο, με το υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/5792/353/22.12.2020 ως άνω έγγραφο επικαιροποιήθηκαν τα εν λόγω ερωτήματα.

2. Στο υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΣΕΕ/19869/497/2019 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών παρατίθενται οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη δραστηριότητα του ενεργειακού επιθεωρητή πριν την ισχύ του ν. 4409/2016, οι διατάξεις των άρθρων 52 και 55 του ν. 4409/2016, όπως ισχύουν σήμερα, καθώς και οι διατάξεις τόσο του παλαιού όσο και του νέου Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων. Επίσης στο ίδιο έγγραφο αναφέρονται οι ειδικότητες των διπλωματούχων μηχανικών, όπως αυτές καθορίστηκαν με το π.δ. 99/2018, παρατίθεται το εδάφιο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 99/2018, το οποίο ορίζει την πρώτη κατηγορία διπλωματούχων μηχανικών που δύναται να ασκήσει το επάγγελμα του μηχανικού (η δεύτερη κατηγορία μηχανικών που περιγράφεται στο εδάφιο β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ίδιου π.δ., ήτοι οι μηχανικοί που έχουν αποκτήσει αναγνώριση

επαγγελματικών προσόντων στην χώρα μας κατ' εφαρμογή του π.δ. 38/2010, δεν αποτελεί αντικείμενο του παρόντος ερωτήματος) και τέλος τίθενται τα ανωτέρω ερωτήματα που άπτονται της ερμηνείας και εφαρμογής των προπαρατιθεμένων διατάξεων. Στο υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΣΕΝΕ/5792/353/ 22.12.2020 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών διαλαμβάνεται επιπλέον ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας εντάσσει τους Διπλωματούχους Μηχανικούς της αλλοδαπής στη συγγενέστερη των βασικών ειδικοτήτων των Διπλωματούχων Μηχανικών με απόφαση της Αντιπροσωπείας, εκδίδει άδεια άσκησης επαγγέλματος επί του τίτλου πτυχιούχου κτήσης που φέρουν οι ως άνω Διπλωματούχοι Μηχανικοί και χορηγεί βεβαίωση στην οποία αναφέρει ότι οι ως άνω Διπλωματούχοι Μηχανικοί έχουν τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητας ή μόνο της εξειδίκευσης της βασικής ειδικότητας των Διπλωματούχων Μηχανικών στην οποία τους έχει εντάξει.

Νομοθετικό Πλαίσιο

3. Στις παραγράφους 3 και 5 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016 (ΦΕΚ Α' 136) «Ασφάλεια στις υπεράκτιες εργασίες έρευνας – εκμετάλλευσης υδρογον/άκων/ Λατομεία/ Ενερ. Επιθεώρητες κλπ», ορίζεται ότι:

«Άρθρο 52

Απαιτούμενα Προσόντα Ενεργειακών Επιθεωρητών

«1...2...3. Η δραστηριότητα του Ενεργειακού Επιθεωρητή ασκείται από διπλωματούχους μηχανικούς, μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και πτυχιούχους μηχανικούς τεχνολογικής εκπαίδευσης ή μηχανικούς που έχουν αποκτήσει αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στη χώρα μας, σε εφαρμογή της σχετικής εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, όπως κάθε φορά ισχύει και οι οποίοι έχουν δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 25 του άρθρου 2 του Ν. 4122/2013, σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 12 του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (Β` 407/2010) και σύμφωνα με τη σχετική κείμενη εθνική νομοθεσία περί επαγγελματικών δικαιωμάτων, όπως κάθε φορά ισχύει... 4....5. Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές εντάσσονται στις παρακάτω τάξεις ως εξής:

Α` Τάξη, όπου εντάσσονται:

α... β... γ. οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές, οι οποίοι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών

Επιθεωρητών και οι οποίοι δεν έχουν δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3, χωρίς δικαίωμα ένταξης στη Β` και Γ` Τάξη, δ...

Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές Α` Τάξης δύνανται να διενεργούν ενεργειακές επιθεωρήσεις Α` Τάξης που αφορούν: α... β... γ...

Β` Τάξη, όπου εντάσσονται:

α... β...γ. οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές, οι οποίοι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και οι οποίοι έχουν δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3, εφόσον έχουν αποδεδειγμένα διενεργήσει τουλάχιστον τριάντα (30) ενεργειακές επιθεωρήσεις Α` Τάξης ή εναλλακτικά ενεργειακές επιθεωρήσεις σε κτίρια ή και κτιριακές μονάδες συνολικής επιφάνειας δέκα χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (10.000 τ.μ.) ή επιθεωρήσεις συστημάτων θέρμανσης ή κλιματισμού συνολικής ισχύος χιλίων πεντακοσίων κιλοβάτ (1.500 kW)...

Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές Β` Τάξης δύνανται να διενεργούν ενεργειακές επιθεωρήσεις Α` Τάξης, καθώς επίσης και Β` Τάξης που αφορούν: α..., β..., γ...

Γ` Τάξη, όπου εντάσσονται:

α. ... β. οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές, οι οποίοι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και οι οποίοι έχουν το δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3, εφόσον έχουν αποδεδειγμένα διενεργήσει τουλάχιστον δέκα (10) ενεργειακές επιθεωρήσεις Β` Τάξης ή εναλλακτικά ενεργειακές επιθεωρήσεις σε κτίρια ή και κτιριακές μονάδες με συνολική επιφάνεια άνω των διακοσίων πενήντα τετραγωνικών μέτρων (250 τ.μ.) και στο σύνολο αυτών είκοσι χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα (20.000 τ.μ.) ή επιθεωρήσεις σε συστήματα θέρμανσης ή κλιματισμού ισχύος άνω των πενήντα κιλοβάτ (50 kW) και στο σύνολο αυτών πέντε χιλιάδες κιλοβάτ (5.000 kW).

γ. Οι ενεργειακοί επιθεωρητές, οι οποίοι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος έχουν επιτύχει στην εξεταστική διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 9 του Π.δ. 100/ 2010 (Α` 177).

Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές Γ` Τάξης δύνανται να διενεργούν ενεργειακές επιθεωρήσεις Α` και Β` Τάξης, καθώς επίσης και Γ` Τάξης που αφορούν: α..., β..., γ...»

4. Στο εδάφιο γγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4409/2016 ορίζεται ότι:

«Άρθρο 55

Απαιτούμενα δικαιολογητικά, διαδικασία εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών

1. Για την άσκηση της δραστηριότητας του Ενεργειακού Επιθεωρητή ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 (Α` 32), ήτοι: α) Υποβολή Αναγγελίας έναρξης άσκησης της δραστηριότητας του Ενεργειακού Επιθεωρητή... Η Αναγγελία υποβάλλεται ηλεκτρονικά..., συνοδευόμενη από τα παρακάτω δικαιολογητικά: αα)... ββ)... γγ) Αντίγραφο διπλώματος ή πτυχίου από ελληνικές σχολές ανώτατης εκπαίδευσης ή σε περίπτωση σπουδών σε σχολές της αλλοδαπής, ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο αναγνωρισμένο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων στη χώρα μας κατ' εφαρμογή της σχετικής ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας. Για Διπλωματούχους Μηχανικούς αρκεί η βεβαίωση εγγραφής στο ΤΕΕ, ενώ για Πτυχιούχους Μηχανικούς Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, που έχουν εγγραφεί στο βιβλίο Τεχνικών Επωνυμιών του ΤΕΕ, αρκεί η βεβαίωση εγγραφής τους.».

5. Στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3919/2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» (Α' 32) ορίζεται ότι:

«Άρθρο 1

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας

1. Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκηση τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος).

2. Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού.».

6. Περαιτέρω στις διατάξεις του άρθρου 3 του ίδιου ως άνω νόμου ορίζεται ότι:

«Άρθρο 3

Κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγεμάτων

1. Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β` του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο επόμενο εδάφιο, το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεως του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία... 2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.»

7. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 12 της υπ' αριθ. Δ6/Β/οικ.5825/30.03.2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» (Β' 407) - όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με την υπ' αριθ. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/2017 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» (Β' 2367), όπως η τελευταία τροποποιήθηκε από την αριθ. ΔΕΠΕΑ/οικ.170472/2018 απόφαση των ιδίων ως άνω υπουργών (Β' 181/2018) - οριζόταν ότι:

«Άρθρο 12

Αμοιβή για τη μελέτη ενεργειακής απόδοσης κτιρίου

1...2. Δικαίωμα υπογραφής της μελέτης ενεργειακής απόδοσης κτιρίου έχουν οι νομιμοποιούμενοι, μέχρι την Έναρξη ισχύος της παρούσας, να υπογράψουν τις αντίστοιχες μελέτες.».

8. Στην παράγραφο 1.5 του άρθρου 11 της υπ'αριθ. ΔΕΠΕΑ/οικ/178581/2017 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 11

1. Η Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (Μ.Ε.Α.): ...1.5 Συνυπογράφεται από δύο ή περισσότερους μηχανικούς διαφορετικών ειδικοτήτων, νομιμοποιημένων να υπογράψουν τις αντίστοιχες μελέτες, σύμφωνα με τη σχετική κείμενη εθνική νομοθεσία περί επαγγελματικών δικαιωμάτων, όπως κάθε φορά ισχύει.».

9. Στις διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 4439/2016 (Α' 222) «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2014 για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, απλοποίηση διαδικασίας αδειοδότησης και άλλες διατάξεις πρατηρίων παροχής καυσίμων και ενέργειας και λοιπές διατάξεις.» ορίζεται ότι:

«Άρθρο 29

Ρύθμιση επαγγέλματος μηχανικού

Α. Ο τίτλος και οι παράγραφοι 1 και 2 της υποπαραγράφου ΙΓ.12 του Ν. 4254/2014 (Α' 85): «Ρυθμίσεις για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού, αρχιτέκτονος και τοπογράφου» αντικαθίστανται ως εξής:

«ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΓ.12: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

1. Η ελεύθερη άσκηση του επαγγέλματος του Διπλωματούχου Μηχανικού, κατά ειδικότητα, επιτρέπεται μόνο:

α. στους κατόχους διπλώματος Μηχανικού αντιστοίχου της ειδικότητάς τους, των πολυτεχνικών σχολών ή τμημάτων πολυτεχνικών σχολών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισοτίμων σχολών της αλλοδαπής, β...

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: α....β...γ...δ. ως «επαγγελματικό δικαίωμα» νοείται η αντιστοίχιση των ειδικοτήτων με πρόσβαση σε δραστηριότητες Μηχανικής...».

10. Στις διατάξεις του άρθρου 1 του π.δ. 99/2018 «Ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού με καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων για κάθε ειδικότητα» (Α' 187), το οποίο εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 29 του ν.4439/2016, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 1

Γενικές Αρχές

1. Η ελεύθερη άσκηση του επαγγέλματος του Διπλωματούχου Μηχανικού, κατά ειδικότητα, επιτρέπεται μόνο:

α. Στους κατόχους διπλώματος Μηχανικού αντίστοιχου της ειδικότητάς τους, των πολυτεχνικών σχολών ή τμημάτων πολυτεχνικών σχολών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισοτίμων σχολών της αλλοδαπής κατόπιν τήρησης της διαδικασίας που προβλέπεται από το ν. 3328/2005 (Α' 80),

β. σε όσους έχει αναγνωρισθεί το δικαίωμα ασκήσεως του επαγγέλματος του Διπλωματούχου Μηχανικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 38/2010 (Α' 78) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/36/ ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005», όπως ισχύει και κατά τους όρους και προϋποθέσεις της σχετικής αναγνώρισης.

2. Η σχετική άδεια άσκησης επαγγέλματος απονέμεται αποκλειστικά από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, κατόπιν δε της αδειοδότησης αυτής, ο μηχανικός καθίσταται υποχρεωτικά μέλος του και φέρει τον τίτλο του «Διπλωματούχου Μηχανικού – μέλους του Τ.Ε.Ε.»...

3. Τα μέλη του ΤΕΕ εντάσσονται στις βασικές ειδικότητες, όπως εκάστοτε αυτές ισχύουν...

4. Σε κάθε βασική ειδικότητα αντιστοιχεί η πρόσβαση σε συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες, όπως κατωτέρω ορίζεται. 5... 6... 7. Τα γνωστικά αντικείμενα των ειδικοτήτων των διπλωματούχων μηχανικών ορίζονται από τα Πολυτεχνεία, τις Πολυτεχνικές Σχολές ή τα Τμήματα της ημεδαπής σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Για την περίπτωση ισότιμης σχολής της αλλοδαπής, ως γνωστικό αντικείμενο ορίζεται το πεδίο γνώσεων κάθε ειδικότητας διπλωματούχου μηχανικού, όπως αυτό προκύπτει από το πρόγραμμα σπουδών της εν λόγω σχολής.».

11. Στη διάταξη του εδαφίου δ' του άρθρου 2 του π.δ. 99/2018 ορίζεται ότι:

«Άρθρο 2

Κοινές δραστηριότητες της μηχανικής

Ο διπλωματούχος μηχανικός ασκεί τις εξής κοινές δραστηριότητες της μηχανικής: α... β... γ... δ. Έλεγχος, επιθεώρηση, λειτουργία και συντήρηση τεχνικών έργων/εγκαταστάσεων. ε...».

12. Με τις διατάξεις των άρθρων 3 (παρ.2, εδ. μ' και μα'), 4 (παρ. 2 εδ. κζ' και κη'), 5 (παρ. 2, εδ. μβ', μγ' και μδ'), 6 (παρ. 2, εδ. ν', να' και νβ'), 7 (παρ. 2, εδ. κστ' και κζ'), 8 (παρ. 2, εδ. λα', λβ' και λγ'), 9 (παρ. 2, εδ. κ' και κα'), 10 (παρ. 2, εδ. μβ', μγ' και μδ'), 11 (παρ. 2, εδ. κα' και κβ'), 12 (παρ. 2 εδ. ιη' και ιθ') και 13 (παρ. 2, εδ. ιε' και ιστ') του π.δ. 99/2018 ορίστηκαν δεκατρείς ειδικότητες μηχανικών και τα επαγγελματικά δικαιώματα κάθε μιας εξ αυτών. Με τις διατάξεις αυτές προβλέπεται ότι και οι δεκατρείς (13) ειδικότητες μηχανικών έχουν δικαίωμα αφ'ενός να διενεργούν ενεργειακές επιθεωρήσεις και ελέγχους και αφ'ετέρου να εκπονούν μελέτες ενεργειακής απόδοσης με μικρές διαφοροποιήσεις ως προς το είδος και το μέγεθος του έργου στο οποίο αφορούν.

13. Περαιτέρω, στις παραγράφους 1, 5 και 6 του άρθρου 2 του π.δ. της 27 Νοεμ./14 Δεκ. 1926 «Περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων» (Α 430), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της παρ. 1 από το άρθρο 2 του π.δ. 512/30.11-12.12/1991 (Α' 190), της παρ. 5 με την παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 4439/2016 και της παρ. 6 με το άρθρο 2 του ν. 1486/1984 (Α' 161), ορίζεται ότι:

« Άρθρον 2

Μέλη του ΤΕΕ. Ειδικότητες.

«1. Ως τακτικά Μέλη του ΤΕΕ εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι Ελληνικής ιθαγένειας ή οι έχοντες την ιθαγένεια κράτους-μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διπλωματούχοι του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου των Πολυτεχνικών Σχολών της Χώρας και των ισοτίμων σχολών του εξωτερικού μετά τη λήψη της άδειας άσκησης του επαγγέλματος... 2...3...4...5. Τα μέλη του ΤΕΕ εντάσσονται στις ακόλουθες ειδικότητες: α) πολιτικών μηχανικών, β) αρχιτεκτόνων μηχανικών, γ) μηχανολόγων μηχανικών, δ) ηλεκτρολόγων μηχανικών, ε) αγρονόμων-τοπογράφων μηχανικών, στ)χημικών μηχανικών, ζ) μηχανικών μεταλλείων - μεταλλουργών, η) ναυπηγών μηχανικών, θ) ηλεκτρονικών μηχανικών, ι) μηχανικών χωροταξίας, πολεοδομίας και

ανάπτυξης, ια) μηχανικών περιβάλλοντος, ιβ) μηχανικών ορυκτών πόρων, ιγ) μηχανικών παραγωγής και διοίκησης... 6. Ειδικότητες που δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτές που ορίζει η προηγούμενη παράγραφος εντάσσονται στη συγγενέστερη ειδικότητα με απόφαση της Αντιπροσωπείας. Ανεξάρτητα από αυτό, το μέλος του ΤΕΕ που έχει έτσι ενταχθεί έχει τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητας ή μόνο της εξειδίκευσης, που αναφέρεται στην άδεια άσκησης επαγγέλματος, όπως καθορίζονται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία».

14. Στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1225/1981 (Α' 340) ορίζεται ότι:

«Άρθρο 1.

1. Από τη χρονολογία που θα αρχίσει να ισχύει ο νόμος αυτός, η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της άδειας άσκησης του επαγγέλματος στην Ελλάδα στους διπλωματούχους μηχανικούς ισοτίμων ανώτατων σχολών του εξωτερικού ανήκει στο Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας.

2...

3. Στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων υπάγονται και οι περιπτώσεις των διπλωματούχων μηχανικών ανώτατων σχολών του εξωτερικού με ειδικότητες που δεν είναι αντίστοιχες με διπλωματούχων μηχανικών ανώτατων σχολών του εσωτερικού.».

15. Στις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.3328/2005 «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες διατάξεις» (Α' 3328), όπως ισχύει, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 4

Προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων

Οι τίτλοι σπουδών των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρίζονται από τον Οργανισμό ως «ισότιμοι» ή ως «ισότιμοι και αντίστοιχοι. 1... 2.Ειδικότερα για την αναγνώριση τίτλων σπουδών της αλλοδαπής που αποκτώνται μετά από τριετή φοίτηση, όταν για τα αντίστοιχα προγράμματα της ημεδαπής προβλέπεται τετραετής ή πενταετής φοίτηση, «ισοτιμία» ή «ισοτιμία και αντιστοιχία» του πτυχίου αναγνωρίζεται μόνον εφόσον ο κάτοχος του πτυχίου είναι και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος...

3. «Ισοτιμία και αντιστοιχία» αναγνωρίζεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση της «ισοτιμίας» του τίτλου σπουδών και επιπλέον ο ενδιαφερόμενος έχει διδαχθεί και εξετασθεί επιτυχώς στα βασικά

μαθήματα του ομοειδούς προγράμματος σπουδών της ημεδαπής. Ο Οργανισμός μπορεί να απαιτήσει επιπλέον επιτυχή εξέταση σε συμπληρωματικό αριθμό μαθημάτων σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής....».

16. Στις διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 2018, στις οποίες ορίζονται οι προϋποθέσεις, βάσει της αρχής της αναλογικότητας, που τα κράτη μέλη οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη κατά τη θέσπιση περιορισμών στην άσκηση ορισμένης επαγγελματικής δραστηριότητας.

Ερμηνεία και Εφαρμογή Διατάξεων

Κατά την δημιουργηθείσα στο Τμήμα πλειοψηφία απαρτιζόμενη από την Πρόεδρο Βασιλική Δούσκα και τα μέλη Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστο Μητκίδη, Ευάγγελο Μαρίνη, Μιχαήλ Τζουβάρα και Νικόλαο Μουκαζή, με την γνώμη των οποίων συντάσσεται και η εισηγήτρια, από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

17. Από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016, με τις οποίες καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα των Ενεργειακών Επιθεωρητών, προκύπτει ότι η δραστηριότητα αυτή ασκείται, μεταξύ άλλων, από διπλωματούχους μηχανικούς, μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), που έχουν δικαίωμα υπογραφής Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης.

18. Από τις διατάξεις του άρθρου 55 του ίδιου ως άνω νόμου, με τις οποίες καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εγγραφή των Ενεργειακών Επιθεωρητών στο οικείο μητρώο, προκύπτει ότι οι διπλωματούχοι μηχανικοί οφείλουν να προσκομίσουν εκτός των άλλων, αντίγραφο διπλώματος ή πτυχίου από ελληνικές σχολές ανώτατης εκπαίδευσης ή σε περίπτωση σπουδών σε σχολές της αλλοδαπής ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο, αναγνωρισμένο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Επίσης

στις ίδιες διατάξεις ορίζεται ότι για διπλωματούχους μηχανικούς αρκεί η βεβαίωση εγγραφής στο Τ.Ε.Ε.

19. Από τη συγκριτική μελέτη των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι ενώ με την πρώτη, ως προσόν για την άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή, αρκεί η ιδιότητα του διπλωματούχου μηχανικού (δηλαδή του κατόχου απλά διπλώματος μηχανικού από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή), μέλους του Τ.Ε.Ε., με τη δεύτερη τίθεται ως επιπλέον προϋπόθεση, για την εγγραφή στο οικείο μητρώο των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής, η προσκόμιση ισότιμου και αντίστοιχου τίτλου σπουδών, αναγνωρισμένου σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (ν. 3328/2005). Ωστόσο, στο αμέσως επόμενο εδάφιο της ίδιας διάταξης (παρ. 1 εδ. γγ' του άρθρου 55 του ν. 4409/2016) αναφέρεται ότι αρκεί η βεβαίωση εγγραφής στο Τ.Ε.Ε., γεγονός που καθιστά την απαίτηση για προσκόμιση ισότιμου και αντίστοιχου πτυχίου χωρίς αντικείμενο, και τούτο διότι, για την εγγραφή στο Τ.Ε.Ε. των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής αρκεί η κατοχή ισότιμου και μόνο πτυχίου, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 2 του π.δ. της 27 Νοεμ./14 Δεκ.1926 και του ν.1225/1981, και όχι ισότιμου και αντίστοιχου.

Περαιτέρω, ενώ με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 52 του ν.4409/2016 τίθεται, ως προσόν για την άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή, το δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης, στις διατάξεις του άρθρου 55 του ίδιου νόμου δεν προβλέπεται η προσκόμιση κάποιου πρόσθετου στοιχείου από το οποίο να προκύπτει το σχετικό δικαίωμα. Σημειώνεται, ότι κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του ν. 4409/2016 (28.7.2016) δεν είχε εκδοθεί το π.δ. 99/2018 με το οποίο καθορίστηκαν τα επαγγελματικά δικαιώματα για κάθε ειδικότητα μηχανικών και συνεπώς η διαπίστωση του δικαιώματος υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης δεν μπορούσε να προκύψει με μόνη την προσκόμιση της βεβαίωσης εγγραφής στο Τ.Ε.Ε. σε ειδικότητα μηχανικού.

Τα ζητήματα, λοιπόν, που ανακύπτουν είναι εάν για την εγγραφή στα μητρώα ενεργειακών επιθεωρητών των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής απαιτείται:

A) η κατοχή ισότιμου και αντίστοιχου τίτλου σπουδών και

B) η απόδειξη του δικαιώματος υπογραφής Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης.

Επί του Α' Ζητήματος

20. Σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 4409/2016, για την άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 3 του ν. 3919/2011. Με το άρθρο 1 του ν. 3919/2011, ορίζεται ότι οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και άσκηση των επαγγελματιών επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος, ενώ με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου, καταργείται η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του ρυθμιζόμενου από αυτές επαγγέλματος, η οποία γίνεται, πλέον, με μόνη την αναγγελία εκ μέρους του ασκούντος το επάγγελμα και τον εκ των υστέρων έλεγχο από την αρμόδια αρχή των νομίμων προϋποθέσεων προς άσκησή του. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις διατάξεις του ν. 3919/2011 για την άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή αρκεί η αναγγελία έναρξης επαγγέλματος. Αντιθέτως, για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού εξακολουθεί να απαιτείται διοικητική άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, η οποία απονέμεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας. Δεν δικαιολογείται, λοιπόν, η άσκηση μίας και μόνο δραστηριότητας της επιστήμης της Μηχανικής, δηλαδή αυτής του ενεργειακού επιθεωρητή, για την οποία αρκεί αναγγελία έναρξης επαγγέλματος, να επιβάλλει περισσότερες προϋποθέσεις από εκείνες που απαιτούνται για την άσκηση εν γένει του επαγγέλματος του μηχανικού, για την οποία χορηγείται διοικητική άδεια, ήτοι να απαιτεί ισότιμο και αντίστοιχο τίτλο σπουδών, κατά τις διατάξεις του ν. 3328/2005, σε αντίθεση με το επάγγελμα του μηχανικού, για την άσκησή του οποίου αρκεί η ύπαρξη ισότιμου τίτλου σπουδών.

21. Η απαίτηση ισότιμου (και όχι ισότιμου και αντίστοιχου) τίτλου σπουδών για την άσκηση του επαγγέλματος του μηχανικού, από απόφοιτους σχολών του εξωτερικού και την εγγραφή αυτών στο Τ.Ε.Ε., προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 1 του π.δ. 99/2018, του άρθρου 2 του π.δ. της 27.11/14.12.1926 και του άρθρου 1 του ν.1225/1981, στις οποίες ορίζεται ότι αρκεί οι σχολές του εξωτερικού να είναι ισότιμες προς τις πολυτεχνικές σχολές ή τα τμήματα πολυτεχνικών σχολών των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής.

Μάλιστα, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 2 του π.δ. της 27.11/14.12.1926, στην περίπτωση που οι ειδικότητες ισότιμων σχολών του εξωτερικού δεν δύναται να αντιστοιχηθούν με ειδικότητες των ανώτατων σχολών του εσωτερικού, το ΤΕΕ κατατάσσει τους διπλωματούχους μηχανικούς της αλλοδαπής στην συγγενέστερη ειδικότητα και τους απονέμει είτε τα πλήρη επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητας, είτε τα επαγγελματικά δικαιώματα της εξειδίκευσης, που αναφέρεται στην άδεια άσκησης επαγγέλματος.

Όσον αφορά στη διάταξη του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 99/2018, στην οποία ορίζεται ότι: «Η ελεύθερη άσκηση του επαγγέλματος του Διπλωματούχου Μηχανικού, κατά ειδικότητα, επιτρέπεται μόνο: α. Στους κατόχους διπλώματος Μηχανικού αντίστοιχου της ειδικότητάς τους...», αυτή δεν έχει την έννοια της αναγνώρισης της αντιστοιχίας κατά τις διατάξεις του ν. 3328/2005, δηλαδή της διδασκαλίας και επιτυχούς εξέτασης στα βασικά μαθήματα του ομοειδούς προγράμματος σπουδών της ημεδαπής, αλλά αναφέρεται στην αντιστοιχία της ειδικότητας, η οποία επιτρέπει την πρόσβαση σε συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες.

Η ερμηνεία αυτή προκύπτει από τον ορισμό που δίδεται στο «επαγγελματικό δικαίωμα» με το εδάφιο δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 29 του ν. 4439/2016, στο οποίο αναφέρεται ότι: «*“ως επαγγελματικό δικαίωμα” νοείται η αντιστοίχιση των ειδικοτήτων με πρόσβαση σε δραστηριότητες της Μηχανικής.*».

22. Περαιτέρω, τόσο από την αιτιολογική έκθεση του ν. 4409/2016, όσο και την αιτιολογική έκθεση του ν. 3919/2011, προκύπτει ότι σκοπός των ρυθμίσεων που εισήχθησαν με τους ανωτέρω νόμους είναι η απελευθέρωση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή και η κατάργηση αδικαιολόγητων ρυθμίσεων που επιβάλλουν άχρηστους περιορισμούς και εμπόδια στην ανάπτυξη επαγγελματικών δραστηριοτήτων σε όσους το επιθυμούν. Επίσης από την αιτιολογική έκθεση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 2018, σχετικά με τον έλεγχο της αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων, προκύπτει ότι τα «...εθνικά μέτρα που ενδέχεται να παρακωλύσουν ή να καταστήσουν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται με τη ΣΛΕΕ θα

πρέπει να πληρούν τέσσερις προϋποθέσεις, δηλαδή θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, θα πρέπει να δικαιολογούνται βάσει στόχων δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και θα πρέπει να μην είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού....».

23. Από τη συνδυαστική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, υπό το πρίσμα της επαγγελματικής ελευθερίας, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος, και την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στην ανωτέρω οδηγία, προκύπτει ότι η απαίτηση προσκόμισης ισότιμου και αντίστοιχου πτυχίου για την εγγραφή στα μητρώα ενεργειακών επιθεωρητών των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής, σύμφωνα με το εδάφιο γγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4409/2016, προϋπόθεση που, ωστόσο, δεν αποτελεί προσόν σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 52 του ίδιου νόμου για να ασκήσει κάποιος τη σχετική δραστηριότητα, αποτελεί έναν πρόσθετο περιορισμό στην άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας, ο οποίος, μάλιστα, δεν συναρτάται προς την ικανότητα άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού, η οποία έχει ήδη κριθεί κατά τη χορήγηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος από το Τ.Ε.Ε..

Εξάλλου, τόσο η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016, που προβλέπει ότι η δραστηριότητα του ενεργειακού επιθεωρητή ασκείται από διπλωματούχους μηχανικούς, μέλη του Τ.Ε.Ε., όσο και η διάταξη του εδαφίου γγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4409/2016, που προβλέπει ότι για την εγγραφή διπλωματούχων μηχανικών στα μητρώα ενεργειακών επιθεωρητών αρκεί η βεβαίωση εγγραφής στο Τ.Ε.Ε., θέτουν την ίδια προϋπόθεση για την εγγραφή στα οικεία μητρώα, ήτοι την ιδιότητα του διπλωματούχου μηχανικού, μέλους του Τ.Ε.Ε.. Αντιθέτως, η απαίτηση προσκόμισης ισότιμου και αντίστοιχου πτυχίου κατά τις διατάξεις του ν. 3328/2005, πέραν του ότι έρχεται σε αντίθεση με τις ανωτέρω διατάξεις, αποτελεί περαιτέρω και περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Συντάγματος, ενώ άλλωστε δεν συναρτάται προς την επαγγελματική κατάρτιση των μηχανικών, αλλά ούτε βρίσκει έρεισμα σε κάποιο λόγο δημοσίου συμφέροντος.

24. Προκύπτει, λοιπόν, ότι για την εγγραφή στα μητρώα ενεργειακών επιθεωρητών των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής απαιτείται η κατοχή ισότιμου και όχι ισότιμου και αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

Επί του Β' Ζητήματος

25. Στη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016 ορίζεται ότι, προκειμένου ένας διπλωματούχος μηχανικός να ασκήσει τη δραστηριότητα του ενεργειακού επιθεωρητή θα πρέπει να διαθέτει το δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης.

Στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4409/2016 προβλέπεται ότι: *«Ουσιαστικά με τη συγκεκριμένη ρύθμιση καταργείται η υποχρέωση για παρακολούθηση εξειδικευμένου προγράμματος κατάρτισης και για επιτυχή εξέταση. Η απαιτούμενη εξειδίκευση προκύπτει από τον περιορισμό των ειδικοτήτων που έχουν δικαίωμα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται να διενεργούν ενεργειακές επιθεωρήσεις μόνο όσοι μηχανικοί έχουν δικαίωμα να υπογράψουν Μελέτες Ενεργειακής Απόδοσης και όχι όλοι οι μηχανικοί, ανεξαρτήτως ειδικότητας..... Με τη συγκεκριμένη διάταξη συνδέεται η άσκηση της δραστηριότητας του Ενεργειακού Επιθεωρητή με τα επαγγελματικά δικαιώματα, τα οποία στηρίζονται στο επιστημονικό υπόβαθρο κάθε μηχανικού όπως προκύπτουν από τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών τους.»*.

26. Ωστόσο, κατά το χρόνο ισχύος του ν. 4409/2016 δεν είχε εκδοθεί το π.δ. 99/2018, το οποίο καθόρισε τις ειδικότητες των διπλωματούχων μηχανικών και τα επαγγελματικά δικαιώματα κάθε ειδικότητας. Εξάλλου, ενώ με τον ν. 4409/2016 ορίστηκε ότι δικαίωμα να ασκούν τη δραστηριότητα του Ενεργειακού Επιθεωρητή έχουν και οι πτυχιούχοι μηχανικοί των τεχνολογικών ιδρυμάτων που έχουν δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης, μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί το οικείο προεδρικό διάταγμα που θα καθορίζει αφ' ενός τις ειδικότητες πτυχιούχων μηχανικών τεχνολογικής εκπαίδευσης και αφ' ετέρου τα αντίστοιχα επαγγελματικά τους δικαιώματα.

Συνεπώς, κατά το χρόνο δημοσίευσης του ν. 4409/2016 (28.7.2016) δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί ποιοι μηχανικοί είχαν δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης, και η σχετική προϋπόθεση, που έθετε η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 52, δεν μπορούσε να πληρωθεί.

27. Σήμερα, από τις διατάξεις των άρθρων 3 έως 15 του π.δ. 99/2018 προκύπτει ότι το δικαίωμα διενέργειας Ενεργειακών Επιθεωρήσεων και Ελέγχων συνιστά διακριτό επαγγελματικό δικαίωμα σε σχέση με το επαγγελματικό δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης και ως εκ τούτου η προϋπόθεση, που τίθεται με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016, ήτοι του δικαιώματος υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης για την άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή, δεν βρίσκει έρεισμα ούτε στις διατάξεις του π.δ. 99/2018.

28. Εξάλλου από τις ίδιες διατάξεις προκύπτει ότι και οι δεκατρείς (13) ειδικότητες διπλωματούχων μηχανικών της ημεδαπής έχουν δικαίωμα αφ' ενός να διενεργούν ενεργειακούς ελέγχους και επιθεωρήσεις και αφ' ετέρου να εκπονούν μελέτες ενεργειακής απόδοσης, με μικρές μεταξύ τους διαφοροποιήσεις ως προς το είδος και το μέγεθος του έργου που αυτές αφορούν.

Ειδικότερα από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι δικαίωμα να ασκήσουν τη δραστηριότητα του Ενεργειακού Επιθεωρητή έχουν, μεταξύ άλλων, οι Μηχανικοί Μεταλλείων και Μεταλλουργοί Μηχανικοί, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα πεδία της μεταλλευτικής τεχνολογίας, της μηχανικής πετρελαίου, της γεωτεχνολογίας – γεωτεχνικής μηχανικής, των γεολογικών επιστημών, της περιβαλλοντικής μηχανικής, της μεταλλουργίας και της τεχνολογίας υλικών, οι Ηλεκτρονικοί Μηχανικοί, οι οποίοι ασχολούνται με την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών και τις τεχνολογικές εφαρμογές της Ηλεκτρονικής, οι Μηχανικοί Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Ανάπτυξης, οι οποίοι ασχολούνται με το σχεδιασμό, τη ρύθμιση, την ισόρροπη και βιώσιμη οργάνωση και ανάπτυξη του χώρου κ.ο.κ. Ως εκ τούτου, η άσκηση της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή δεν συναρτάται προς το γνωστικό αντικείμενο συγκεκριμένης ειδικότητας διπλωματούχου μηχανικού, αλλά δύναται να ασκηθεί και από ειδικότητες οι οποίες εκ πρώτης όψεως φαίνεται να μην σχετίζονται ευθέως με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

29. Με βάση λοιπόν, αφενός ότι και οι δεκατρείς ειδικότητες διπλωματούχων μηχανικών της ημεδαπής έχουν δικαίωμα να διενεργούν ενεργειακούς ελέγχους και επιθεωρήσεις, χωρίς το δικαίωμα αυτό να συναρτάται με το δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης, αφετέρου, ότι η άσκηση

της δραστηριότητας του ενεργειακού επιθεωρητή δεν συνδέεται αποκλειστικά με το γνωστικό αντικείμενο συγκεκριμένης ειδικότητας μηχανικού, αλλά αντιθέτως απονέμεται σε όλες τις ειδικότητες διπλωματούχων μηχανικών της ημεδαπής, συνάγεται ότι οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 52 του ν. 4409/2016 θα πρέπει να ερμηνευθούν τόσο σύμφωνα με το θεμελιώδες ατομικό δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παραγράφου 1 του Συντάγματος, όσο και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως αυτή προβλέπεται στις διατάξεις της Οδηγίας 2018/958/ΕΕ, αλλά και το σκοπό των διατάξεων του ν. 3919/2011, καθώς δεν μας έγιναν γνωστοί ουσιαστικοί και πραγματικοί λόγοι που θα δικαιολογούσαν την επιβολή περιορισμών στην άσκηση της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας από άλλες ειδικότητες μηχανικών, πέραν των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 3 έως 15 του π.δ. 99/2018.

30. Βέβαια θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του π.δ. της 27 Νοεμ/14 Δεκ. 1926, όπως ισχύει, αρμόδιο να προβεί στην αντιστοίχιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής είναι το ΤΕΕ, το οποίο με απόφασή του τους εντάσσει στη συγγενέστερη ειδικότητα μηχανικού της ημεδαπής και τους αναγνωρίζει είτε τα επαγγελματικά δικαιώματα της οικείας ειδικότητας, είτε μόνο της εξειδίκευσης που τους έχει αναγνωρισθεί. Σε αυτή την περίπτωση, λοιπόν, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ΤΕΕ θα πρέπει να βεβαιώνει για κάθε περίπτωση διπλωματούχου μηχανικού της αλλοδαπής ξεχωριστά εάν διαθέτει ή όχι το επαγγελματικό δικαίωμα διενέργειας ενεργειακών ελέγχων και επιθεωρήσεων. Ωστόσο, όπως προκύπτει από την τελευταία διάταξη της περίπτωσης γγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ν. 4409/2016, για την εγγραφή των διπλωματούχων μηχανικών στα μητρώα ενεργειακών επιθεωρητών αρκεί η προσκόμιση βεβαίωσης εγγραφής στο ΤΕΕ, ενώ η απαίτηση πρόσθετων δικαιολογητικών στοιχείων και βεβαιώσεων δεν συνάδει με το σκοπό της ρύθμισης, που είναι η απελευθέρωση του επαγγέλματος και η απλοποίηση της διαδικασίας της σχετικής δραστηριότητας.

31. Προκύπτει, λοιπόν, ότι για την εγγραφή στα μητρώα Ενεργειακών Επιθεωρητών των διπλωματούχων μηχανικών της αλλοδαπής δεν απαιτείται η απόδειξη του δικαιώματος υπογραφής Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης.

32. Όσον αφορά στο β' υποερώτημα, ήτοι στη δυνατότητα εξέλιξης των διπλωματούχων μηχανικών που ήταν ήδη εγγεγραμμένοι στα Μητρώα Ενεργειακών Επιθεωρητών κατά το χρόνο δημοσίευσης του ν. 4409/2016, σημειώνεται ότι με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 52 προβλέφθηκε ότι η δυνατότητα εξέλιξής τους στις μεγαλύτερες Τάξεις συνδέεται αφ' ενός με το δικαίωμα υπογραφής ή μη Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης και αφ' ετέρου με την αποκτηθείσα εμπειρία στην προηγούμενη τάξη. Κρίσιμο, δηλαδή, για την εξέλιξη των ήδη εγγεγραμμένων ενεργειακών επιθεωρητών στις μεγαλύτερες τάξεις είναι εάν θα πρέπει να διαθέτουν δικαίωμα υπογραφής μελέτης ενεργειακής απόδοσης. Η απάντηση στο β' υποερώτημα συμπίπτει με την απάντηση στο β' ζήτημα του πρώτου ερωτήματος.

Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας που απαρτίστηκε από την Βασιλική Παπαθεοδώρου, Νομική Συμβούλο του Κράτους συνάγονται τα ακόλουθα:

33. Με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.4409/2016 (Α' 136) επανακαθορίστηκαν τα απαιτούμενα προσόντα των Ενεργειακών Επιθεωρητών και, πλέον, η δραστηριότητα του Ενεργειακού Επιθεωρητή ασκείται από διπλωματούχους μηχανικούς, μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας και πτυχιούχους μηχανικούς τεχνολογικής εκπαίδευσης ή μηχανικούς που έχουν αποκτήσει αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στη χώρα μας, σε εφαρμογή της σχετικής εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, όπως κάθε φορά ισχύει, και οι οποίοι έχουν δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 25 του άρθρου 2 του ν.4122/2013 (Α' 42), όπως ισχύει, ύστερα από την εγγραφή τους στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών του άρθρου 54 του ανωτέρω νόμου, αφού προηγουμένως τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 55 του αυτού νόμου. Η απαιτούμενη εξειδίκευση για την άσκηση της δραστηριότητας του Ενεργειακού Επιθεωρητή πληρούται από τους διπλωματούχους μηχανικούς των ειδικοτήτων εκείνων που τους έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης. Αυτό συνάγεται τόσο από τη διατύπωση της ανωτέρω διάταξης όσο και από τα αναφερόμενα στην οικεία αιτιολογική έκθεση: *«Η εκπόνηση Μελετών Ενεργειακής Απόδοσης βασίζεται στο ίδιο μεθοδολογικό και επιστημονικό πλαίσιο με αυτό των ενεργειακών επιθεωρήσεων και επί της ουσίας εφόσον το*

επαγγελματικό προφίλ ενός μηχανικού τον θεωρεί ικανό για την εκπόνηση Μελετών Ενεργειακής Απόδοσης, εύλογα προκύπτει ότι είναι ικανός και για τη διενέργεια των ενεργειακών επιθεωρήσεων.».

34. Με το π.δ. 99/2018 (Α΄ 187) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 της υποπαραγράφου ΙΓ.12 του ν. 4254/2014 (Α΄85), όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 29 του ν. 4439/2016 (Α΄ 222), ύστερα από την προβλεπόμενη διαδικασία στις παραγράφους 5, 6 και 7 του ανωτέρω άρθρου, καθορίστηκαν τα επαγγελματικά δικαιώματα για κάθε μία από τις δεκατρείς ειδικότητες μηχανικών που είναι εγγεγραμμένοι στο ΤΕΕ και απαριθμήθηκαν και αντιστοιχήθηκαν αναλυτικά, με την κατά περίπτωση απαιτούμενη εξειδίκευση, οι δραστηριότητες της Μηχανικής ανά ειδικότητα βάσει των αποδιδόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων. Στις δεκατρείς αυτές ειδικότητες αναγνωρίστηκε το δικαίωμα υπογραφής Μελετών Ενεργειακής Απόδοσης, των, κατά ειδικότητα, αναφερομένων εγκαταστάσεων.

35. Ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει τη δραστηριότητα του Ενεργειακού Επιθεωρητή, εφόσον είναι κάτοχος διπλώματος ή πτυχίου ισότιμης σχολής της αλλοδαπής, απαιτείται, κατά τη διαδικασία του άρθρου 55 του ν.4409/2016, να υποβάλει, μεταξύ άλλων, ισότιμο και αντίστοιχο πτυχίο αναγνωρισμένο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, προκειμένου, με βάση το γνωστικό αντικείμενο, όπως αυτό προκύπτει από το πρόγραμμα σπουδών (παρ.2β του άρθρου 29 του ν.4439/2016) να αντιστοιχηθεί με τις ειδικότητες στις οποίες αναγνωρίζεται το δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης. Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος είναι κάτοχος διπλώματος ή πτυχίου ισότιμης σχολής της αλλοδαπής και μέλος του ΤΕΕ αρκεί η βεβαίωση εγγραφής στο ΤΕΕ, η οποία πραγματοποιείται μετά τη λήψη της άδειας άσκησης του επαγγέλματος. Η άδεια άσκησης του επαγγέλματος χορηγείται κατά τη διαδικασία του άρθρου 1 του ν.1225/1981 (Α΄340) μετά την υποβολή, μεταξύ άλλων, βεβαίωσης ισοτιμίας του αλλοδαπού τίτλου, πιστοποιητικού μαθημάτων, περιληπτικού κειμένου της διπλωματικής εργασίας και επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις (πρβλ. ΔΕΑ 1314/2014).

36. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, οι διπλωματούχοι μηχανικοί της αλλοδαπής που κατέχουν πτυχίο αναγνωρισμένο ως ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο των ειδικοτήτων Διπλωματούχων Μηχανικών του π.δ. 99/2018 δεν δικαιούνται να

εγγραφούν στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών. Οι Ενεργειακοί Επιθεωρητές, οι οποίοι ήταν ήδη εγγεγραμμένοι, κατά τη δημοσίευση του νόμου 4409/2016 (Α'136) στο αντίστοιχο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και δεν έχουν δικαίωμα υπογραφής της Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, δεν έχουν δικαίωμα ένταξης στη Β' και Γ' τάξη, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5γ του άρθρου 52 του ν.4409/2016.

Απάντηση

37. Κατάκολουθία των προεκτεθέντων επί των τιθεμένων ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία ως εξής:

- 1.** Οι διπλωματούχοι μηχανικοί της αλλοδαπής, που κατέχουν πτυχίο αναγνωρισμένο ως ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο των ειδικοτήτων Διπλωματούχων Μηχανικών, όπως αυτές ορίζονται στο π.δ. 99/2018, έχουν δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και αντίστοιχης εξέλιξης στις τάξεις Α', Β' και Γ',
- 2.** Οι διπλωματούχοι μηχανικοί της αλλοδαπής, που είναι ήδη εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ενεργειακών Επιθεωρητών και κατέχουν πτυχίο αναγνωρισμένο ως ισότιμο αλλά όχι αντίστοιχο των ειδικοτήτων Διπλωματούχων Μηχανικών, όπως αυτές ορίζονται στο π.δ. 99/2018, έχουν δικαίωμα εξέλιξης στις τάξεις Α', Β' και Γ'.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Βασιλική Δούσκα

Σωτηρία Κοσμά

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Πάρεδρος ΝΣΚ

